

CONGRÉS DE METGES FORENSES

**JORNADES CATALANES
D'ACTUALITZACIÓ EN
MEDICINA FORENSE**

Auditori Ciutat de la Justícia de Barcelona

XIV SIMPOSI
ASPECTES MÈDIC-PRÀCTICS EN LA VALORACIÓ DEL
DANY CORPORAL

XXI JORNADES
ASSOCIACIÓ NACIONAL DE METGES FORENSES

XIV JORNADES
CATALANES D'ACTUALITZACIÓ EN MEDICINA FORENSE

11 al 13 de desembre de 2017

BENVINGUDA

Els dies 11,12 i 13 de desembre tindran lloc les **XV Jornades Catalanes d'Actualització en Medicina Forense** que se celebren cada dos anys. Constantment, des de l'**ACMF** com a organitzadora, pretenem millorar i implementar la repercussió i el nivell científic de les nostres Jornades, havent assolit, amb esforç i dedicació, un sòlid reconeixement estatal i internacional.

El primer dia de les Jornades està íntegrament dedicat al **Simposi de Valoració del Dany Corporal**, amb especial atenció a les actuals modificacions legislatives respecte a les lesions derivades dels accidents de circulació. Aplicació del nou barem en quadres seqüelars i lesions concretes.

Els avenços en temes de **Toxicologia i Patologia Forenses** ocupen dues taules rodones durant el segon dia de les Jornades. Aquest any comptem amb la presència de reconeguts experts en aquestes disciplines; el Dr. **Marc Anthony Le Beau**, Cap de la Unitat de Laboratori Químic de l'FBI (Quantico; Virginia), el **Professor Raffele de Caro**, Catedràtic de Medicina Legal de la Universitat de Pàdua, el **Professor Massimo Montisci**, Professor de Medicina Legal i Toxicologia de la Universitat de Pàdua a més d'altres reconeguts professionals de Catalunya i la resta de l'Estat que aporten la seva experiència i els seus amplis coneixements científics. La seva notable aportació fa que les nostres Jornades assoleixin cada cop més un alt nivell d'interès científic i professional.

L'últim dia de les Jornades està íntegrament dedicat a la **Psiquiatria Forense**. Aquest any els temes de discussió de les taules rodones, s'emmarquen perfectament en la problemàtica psiquiàtrica que està aflorant constantment en la nostra societat: violència intrafamiliar, agressivitat entre la població marginal immigrant, elements de la psiquiatria transcultural i aspectes psiquiàtrics de l'agressivitat i violència juvenil. Igualment participen en aquestes taules rodones, professionals de reconeguda excel·lència i experiència en els diferents camps tractats: Professor **Dr. José Manuel Crespo** (Psiquiatre HUB; expert en trastorns afectius i de l'ànim), **Dr. Néstor Szerman** (President de la Fundació Patologia Dual; Cap del Servei de Salut Mental, Hospital Gregorio Marañón), **Dr. Josep Solé** (Coordinador de la Unitat de Patologia Dual i Centre d'Atenció i seguiment de Drogodependències; Hospital Benito Menni), **Dra. Blanca Morera** (Psiquiatra, experta en psiquiatria transcultural) i **Dra. Aleksandra Cetnarowska** (Psiquiatra Consultora en el Centre Penitenciari Ponent; Hospital Universitari Santa Maria de Lleida).

Esperem i desitgem que de les Jornades d'Actualització en Medicina Forense es derivin aportacions que puguin ser útils en el desenvolupament de la Medicina Legal i Forense del nostre entorn.

Salutacions cordials

Dr. Xavier Bernal Martí.
President de l'Associació Catalana de Metges Forenses

COMITÈS, CRÈDITS I PREMIS

COMITÈ ORGANITZADOR

Dr. Xavier Bernal Martí
Dra. María Victoria Bonastre Paredes
Dr. José Manuel Crespo Blanco
Dr. José Ignacio Funes Atienza
Dr. Lorenzo López Navas
Dra. María Teresa Marrón Moya
Dr. Gabriel Martí Amengual
Dr. Amadeo Pujol Robinat
Dr. Joaquim Recio García
Dra. Montse Vilella Sánchez
Dr. Alexandre Xifró Collsamata
Dr. Víctor Zurriaga Bertolín

COMITÈ CIENTÍFIC

Dr. Xavier Bernal Martí
Dra. María Victoria Bonastre Paredes
Dr. Josep Castellà García
Dr. José Manuel Crespo Blanco
Dr. Gabriel Font Valsecchi
Dr. José Ignacio Funes Atienza
Dra. María Teresa Marrón Moya
Dr. Gabriel Martí Amengual
Dra. Lluïsa Puig Bausili
Dr. Amadeo Pujol Robinat
Dr. Joaquim Recio García
Dra. María Teresa Talón Navarro

TRIBUNAL VALORADOR DE COMUNICACIONS ORALS, PÒSTERS I FOTOGRAFIES CIENTÍFIQUES

Dra. María Victoria Bonastre Paredes
Dra. María Ángeles Gallego Álvarez
Dr. Francisco García Sayago
Dr. Joaquim Recio García
Dra. Maria Rifà Damunt

CRÈDITS

1. Actividad acreditada por el Consell Català de la Formació Continuada de les Professions Sanitàries- 1. Activitat acreditada pel Consell Català d'Educació Contínua de Professions de Salut - Comissió d'Educació Contínua del Sistema Nacional de Salut

X crèdits XIV Simposi sobre aspectes mèdico-pràctics en la valoració del dany corporal.

X crèdits XXI Jornades de la Asociación Nacional de Médicos Forenses i XIV Jornades Catalanes d'Actualització en Medicina Forense.

2. Declaració d'Interès Científic i Professional pel Consell General d'Associacions Oficials de Metges d'Espanya.

3. Resolució de 15 de desembre de 2016, que registra i classifica el grup d'interès Associació Catalana de Metges Forense (ACMF) al Registre de grups d'interès de la Generalitat de Catalunya i el seu sector públic: Categoria IV: Sector científic i de recerca, grups de reflexió subcategoria i Institucions acadèmiques o de recerca en general. Identificador únic: 1181.

V PREMIS ACMF COMUNICACIONS ORALS I PÒSTERS

Termini de presentació: 15 de novembre de 2017

El premi a la millor comunicació oral estarà dotat amb 400 euros.

El premi a la segona millor comunicació oral estarà dotat amb 200 euros.

El premi al millor pòster estarà dotat amb 400 euros.

El premi al segon millor cartell estarà dotat amb 200 euros.

II CONCURS DE FOTOGRAFIA CIENTÍFICA MEDICOFORENSE

Termini de presentació: 15 de novembre de 2017

Primer premi amb 300 euros.

Segon premi dotat amb 150 euros.

Tres mencions especials sense dotació econòmica.

SIMPOSIO DE VALORACIÓ DEL DANY CORPORAL

Dilluns, 11 de desembre de 2017

- 15:00-15:30**   **Acreditació i lliurament de documentació**
- 15:30-16:00**   **Inauguració**
- 16:00-16:45**   **Conferència magistral**
PREVISIÓ FUTURA EN ELS ACCIDENTS DE TRÀNSIT VIA CIVIL.
PAPER DE LA MEDIACIÓ MEDICOLEGAL.
Sr. Xavier Bernadí Gil
Director general d'Dret i d'Entitats Jurídiques del Departament de Justícia.
Ilma. Sra. Raquel Alastruey Gracia
Magistrada i Professora del Màster en Mediació
- 16.45-18:00**   **Taula rodonda**
- Moderador   **Dr. Joaquim Recio García**
Metge forense IMLCFC, Hospitalet de Llobregat (Barcelona). Secretari de l'ACMF.
Màster en Valoració del Dany Corporal..
- 16:45- 17:05**   **Qualitat de vida post-secular: especial atenció a les lesions cutànies i estètiques.**
Dr. Carlos Saucá Riera
Director Mèdic de UVAME (Unitat de Valoració Mèdica).
- 17:05-17:25**   **Problemàtica actual en la pràctica dels informes pericials extrajudicials a l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMLCFC).**
Dra. Lluïsa Puig Bausili
Metgessa forense IMLCFC. Cap de Secció de Valoració del Dany Corporal.
- 17:25-17.45**   **Utilitat clínic-pràctica de la biomecànica aplicada als mecanismes lesionals en la valoració del dany corporal.**
Dr. Juan Sánchez Montaña
Metge Valorador i Perit Judicial.
- 18:00-18:30**   **Pausa cafè.**

18:30-19:45 Taula rodonda

Moderador: **Dr. Víctor Zurriaga Bertolín**
Perit Metge i Traumatòleg. President de la Societat Catalano-Balear de Valoració del Dany Corporal.

18:30-18:50 **Valoració forense de les seqüeles psiquiàtriques.**

Dr. Enrique Fernández Rodríguez
Psiquiatre i metge forense. President de la ANMF.

18:50-19:10 **Quantificació del dolor en la valoració del dany corporal.**

Dr. Cristian Dürsteler
Jefe de Sección Unitat de Tractament del Dolor. Servei d'Anestesiologia, Reanimació i Terapèutica del Dolor. Hospital Clínic de Barcelona.

19:10-19:30 **Lesions vasculars habituals i la seva valoració.**

Dr. Víctor Manuel Sánchez Salvador
Metge adjunt del Servei d'Angiologia i Cirurgia Vasculardel Hospital Universitari Joan XXIII de Tarragona.

19:45-20:00 **CONCLUSIONS**

Dr. Gabriel Martí Amengual
Professor Titular de Medicina Legal, Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona.

Dr. José Ignacio Funes Atienza
Màner d'Assessoria i Serveis Mèdics Liberty.

TOXICOLOGIA FORENSE I PATOLOGIA FORENSE

Dimarts 12 de desembre de 2017

- 9:00-10:40** **Taula rodona**
SUBSTÀNCIES PSICOACTIVES TOXICOLOGIA FORENSE
- Moderadora: **Dra. María Teresa Marrón Moya**
Metgessa forense. Cap del Servei de Laboratori Forense de l'IMLCFC.
- 9:00-9:30 **El pèl com a matriu biològica per establir el consum crònic de substàncies psicoactives i el seu interès en toxicologia forense.**
Dra. Carmen Jurado Montoro
Cap del Servei de Química i Drogues de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses de Sevilla.
- 9:30-10:30 **Substàncies psicoactives en els delictes relacionats amb la submissió química.**
Dr. Marc Anthony Le Beau
Cap de la Unitat de Laboratori Químic de l'FBI. Quantico, Virginia, EUA.
- 11:00-11:30** **Pausa cafè.**
- 11:30-14:00** **Taula rodona**
PATOLOGIA FORENSE
- Moderador: **Dr. Josep Castellà Garcia**
Metge forense IMLCFC. Cap del Servei de Patologia Forense.
- 11:30-12:30 **Perspectiva de l'anatomia aplicada en l'àmbit forense.**
Dr. Raffaele De Caro
Catedràtic d'Anatomia Humana de la Universitat de Pàdua (Itàlia).
- 12:30-13:30 **Noves fronteres de la patologia forense.**
Dr. Massimo Montisci
Professor de Medicina Legal i Toxicologia de la Universitat de Pàdua (Itàlia).
- 14:00-16:00** **Dinar de Treball.**
- 16:00-19:00** **Comunicacions Orale i Pòsters.**
Exposició II Concurs de Fotografia Científica Medicoforense.
- 19:30** **Assemblea General Ordinària de la ANMF**
Sala d'Actes IMLCFC, planta 0.
- 20:30-21:30** **Visita Hospital de Sant Pau**
- 21:30** **Sopar Oficial Congrés Metges Forenses**
Sala Lluís Domènech i Montaner. Hospital de Sant Pau.

PSIQUIATRIA FORENSE

Dimecres 13 de desembre de 2017

- 9:00-11:00** **Taula rodona**
ACTUALITZACIÓ EN PATOLOGIA DUAL: IMPLICACIONS EN MEDICINA FORENSE
- Moderador: **Dr. José Manuel Crespo Blanco**
Psiquiatre de l'Hospital Universitari de Bellvitge (Barcelona) .Professor associat del Departament de Ciències Clíniques de la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona.
- 9:00-9:30** **Patologia dual, integrant la salut mental.**
Dr. Néstor Szerman Bolotner
Psiquiatre. President de la Fundació Patologia Dual i Cap de Servei Salut Mental Retiro de l'Hospital Gregorio Marañón de Madrid.
- 9:30-10:00** **Patologia dual en la violència intrafamiliar.**
Dr. Josep Solé Puig
Psiquiatre. Coordinador de la Unitat de Patologia Dual i Centre d'Atenció i Seguiment de Drogodependències de l'Hospital Benito Menni de Sant Boi de Llobregat (Barcelona).
- 10:00-10:30** **Controvèrsies medicoforenses.**
Dr. Joaquim Recio García
Metge forense IMLCFC l'Hospitalet. Màster en Salut Mental. Secretari de la ACMF.
- 11:00-11.30** **Pausa cafè.**
- 11:30-13:20** **Taula rodona**
ASPECTES MEDICOFORENSES EN RELACIÓ A VIOLÈNCIA I AGRESSIVITAT EN POBLACIÓ MARGINAL IMMIGRANT
- Moderadora: **Dra. María Teresa Talón Navarro.**
Metgessa forense IMLCFC Barcelona.
- 11:30-12:00** **Aspectes transculturals en la valoració de la violència de gènere.**
Dra. Blanca Morera Pérez.
Psiquiatra. Donostia, Sant Sebastià.
- 12:15-13:00** **Psiquiatria penitenciària: abordatge diagnòstic i terapèutic en la població immigrant.**
Dra. Aleksandra Cetnarowska.
Psiquiatra Consultor en el Centre Penitenciari Ponent. Hospital Universitari Santa Maria de Lleida.
- 13:30-14:00** **Entrega premis**
V PREMIS ACMF
II CONCURS DE FOTOGRAFIA CIENTÍFICA MEDICOFORENSE
- 14:00-14:15** **ACTE DE CLOENDA**

TALLER SATÈL·LIT

XXI JORNADES ASSOCIACIÓ NACIONAL DE METGES FORENSES I
XIV JORNADES CATALANES D'ACTUALITZACIÓ EN MEDICINA FORENSE

TALLER DE PSIQUIATRIA FORENSE I NEUROLOGIA. PSICOPATOLOGIA I MALALTIA NEUROLÒGICA.

Coordinador: **Dr. Leopoldo Ortega-Monasterio.**
Organitzat per la Societat Espanyola de Psiquiatria Forense (SEPF)
i la Societat Catalana de Neurologia.

16:00-16:15 **Benvinguda i Presentació**

Dr. Leopoldo Ortega-Monasterio.
President de la Societat Espanyola de Psiquiatria Forense. Metge psiquiatre i forense.
Professor Titular de la Universitat Internacional de Catalunya.

Dr. Francesc Purroy García.
President de la Societat Catalana de Neurologia, Metge Adjunt de l'Hospital Arnau de Vilanova
i professor agregat de la Universitat de Lleida.

16:15-17:45 **Taula rodona**

Moderador: **Dra. M. Teresa Talón Navarro.**
Metgessa forense IMLCFC. Secretària de la Sociedad Española de Psiquiatria Forense (SEPF).

[Els símptomes psicoactius de la malaltia d'Alzheimer.](#)

Dr. Pilar Azpiazu Alonso.
Metgessa Psiquiatra adjunta. Àrea psicogeriatría Hospital Benito Menni Sant Boi (Barcelona)

[Psicopatologia en la malaltia de Parkinson i enfocaments terapèutics. Els efectes
psicotizants dels fàrmacs antiparkinsonians.](#)

Dr. Javier Pagonabarraga Mora.
Metge neuròleg adjunt de l'Hospital Universitari de Sant Pau. Barcelona

17:45-18:15 **Pausa cafè**

18:15-20:00 **Taula rodona**

Moderador: **Dr. Xavier Bernal Martí.**
Metge forense IMLCFC. President de l'Associació Catalana de Metges Forenses (ACMF)

[Psicosis orgàniques des de l'àmbit de la psiquiatria d'interconsulta.](#)

Dr. Luis Pintor Pérez.
Psiquiatre Consultor i Coordinador de la Unitat Psiquiatria d'Enllaç, Hospital Clínic de Barcelona

[Psicopatologia de les epilèpsies. Controvèrsies clíniques i enfocaments terapèutics.](#)

Dr. Estevo Santamarina Pérez.
Metge neuròleg adjunt. Hospital Universitari Vall d'Hebron. Barcelona

20:00-20:30 **Assemblea Ordinària de la Sociedad Española de Psiquiatria Forense (SEPF).**

21:30 **Sopar i recital musical (opcional).**

CONGRÉS DE METGES FORENSES

**JORNADES CATALANES
D'ACTUALITZACIÓ EN
MEDICINA FORENSE**

Auditori Ciutat de la Justícia de Barcelona

Gran Via de les Corts Catalanes, 111, edifici P
08075 Barcelona

---

jornadesmedicoforenses.cat / acmf.cat
correu@acmf.cat
